

Asteroider och mänsklig galenskap

Vad gör vi då vår existens hotas? Fortsätter vi tänka på yta och ekonomisk vinning, eller är vi ärliga nog att se problemen i vitögat? Wasa Teaters Ayn är ett fint exempel på hur vi med humorns hjälp kan ta oss an problem som hotar hela vår existens.

TEATER

Ayn

Text och regi: Andreas Westberg. Scenografi och kostym: Anders Karls. Ljud: Dennis Lindén. Ljus: Kristoffer Sven. Mask och peruk: Anna Vesterback. Musik: Ralf Nyqvist. På scenen: Markus Lytts, Carola Sarén, Jonas Bergqvist, Tinja Sabel, Johan Aspelin, Lina Ekblad, Jan-Christian Söderholm, Maria Udd. Premiär på Wasa Teater 12.9.

"We're leaving together, and still it's farewell, but maybe we'll come back to Earth, who can tell..."

Efter lördagens premiär på Ayn, är det säkert många som går och gnolar på pudelrockbandet Europes åttiotalsdänga *The final countdown*, låten som berättar om hur vi lämnar jordklotet (Vi lämnar jorden tillsammans och ändå är det farväl, men kanske vi återvänder, vem vet...). Denna dyker nämligen upp i pjäsen, som tillkom redan 2015 till 2016 inom ramen för Labbets satsning på ny, finlandssvensk teater.

Tematiskt rör sig pjäsens författare och regissör **Andreas Westberg** kring de globala utmaningar klimatförändringarna medför och vårt förhållningssätt till dessa. Han har dock valt att använda en lite annan hotbild i pjäsen; asteroiden Ayn som styrs in på kollisionskurs med jorden.

Allt börjar då Pontus Torvalds (**Jan-Christian Söderholm**) anställs av företaget Fountainhead. Men dessvärre har man sammanväxlat honom med datageniet **Linus Torvalds**. Nu får Pontus upp-

giften att räkna ut hur asteroiden Ayn kan fås in i omloppsbana runt jorden. Detta eftersom Fountainhead tänker inleda gruvdrift där.

Det hela går dock inte som planerat. Ett avrundningsfel gör att asteroiden hamnar på kollisionskurs med jorden, ett faktum som Fountainhead i det längsta försöker dölja.

Alla i samma båt

Pjäsen är ett fint exempel på hur vi med humorns hjälp får ta oss an problem som egentligen hotar hela vår existens. Och det är många hjärtliga skratt jag hör omkring mig i salongen denna kväll.

Karaktärerna går grovt att dela in i två kategorier. Den första består av dem som känns otillgängliga och beräknande, som kommunicerar med frågor och utstuderade följdfrågor. Eller med ständiga klyschor, som vd:n Carl Bjurfors (**Markus Lytts**). Ju längre i historien vi kommer, desto mer påminner han om en väckelsepredikant, där han med uppsträckta armar förkunnar sitt budskap.

Den andra kategorin är de som visar känslor och mänsklig svaghet. Hit hör intressant nog IT-avdelningens två supernördar. Här finns också kollegan Jean Lassfolk (**Johan Aspelin**), som ypperligt visar hur den känsliga, ängsliga medarbetaren går under. Han får sparken och hamnar slutligen på något slags psykiatrisk vårdinrättning, neddrogad men samtidigt bekymmerslös och nöjd.

Slutsatsen av pjäsens karaktärsfördelning kan bli att de hårdaste inledningsvis vinner, men

inför den verkliga undergången sitter alla i samma båt.

Yta och slogans

Företaget Fountainhead är i sin helhet en intressant parodi på businessvärlden, med överdrivna slogans och glansig yta.

Den fysiska miljön på kontoret har tagits till en ytterlighet, där allt är opersonligt och avskalat, och de tekniska hjälpmedlen så snofiga och opraktiska att cheferna knappt får i gång sina presentationer. När VD:n skjuts upp i en rymdkapsel, iförd blinkande dräkt och handskar med kommandoknappar, når man kanske kulmen.

Här har scenografen och kostymdesignern **Anders Karls** gjort ett starkt jobb. Hans dräkter som i början är strikt businessmässiga med krittstreckrandiga kostymer, blir vartefter alltmer absurda, vilket återspeglar karaktärernas personlighet, utveckling, och hantering av allt som står på spel. "...nog skulle det ha varit syndigt att inte göra lite science fiction när man äntligen har möjlighet", konstaterar Karls i programbladet.

Ayn sitter som en smäck denna coronahöst. En stor del av publiken bär masker, och där vi snällt och lydigt tömmer salongen radvis, är det den perfekta inramningen för denna dystopi.

Pjäsen förtjänar att ses av alla åldrar, även av skolklasser, och att följas av diskussioner. Då kan den bli den ventil för klimatoron som även många barn och ungdomar behöver.

SOFIE FURU
kultur@hbl.fi

■ Pontus Torvalds finner bundsförvanter i IT-nördarna på Fountainhead. Från vänster Jonas Bergqvist, Tinja Sabel och Jan-Christian Söderholm. FOTO: FRANK A. UNGER/PRESSBILD